

Przedsiębiorczość akademicka -
firmy typu
spin off, spin out

„MPTW –
Mazowiecki Program Transferu Wiedzy”

Jak wynika z badań prowadzonych nad przedsiębiorczością akademicką *, w Polsce jest ona dopiero w fazie początkowej kształtowania się modelu.

(*Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, luty-kwiecień 2009)

Podstawy prawne

USTAWA

z dnia 27 lipca 2005 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym
(Dz. U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365)

Art. 4.

”4. Uczelnie **współpracują z otoczeniem gospodarczym**, w szczególności przez sprzedaż lub nieodpłatne przekazywanie wyników badań i prac rozwojowych przedsiębiorcom oraz **szerzenie idei przedsiębiorczości w środowisku akademickim**, w formie działalności gospodarczej wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo od działalności, o której mowa w art. 13 i 14.”

USTAWA
z dnia 27 lipca 2005 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym
(Dz. U. z 2005 r., nr 164, poz. 1365)

Art. 86.

- „1. W celu lepszego wykorzystania potencjału intelektualnego i technicznego uczelni oraz transferu wyników prac naukowych do gospodarki, uczelnie mogą prowadzić akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz centra transferu technologii.
2. **Akademicki inkubator przedsiębiorczości** tworzy się w celu wsparcia działalności gospodarczej środowiska akademickiego lub pracowników uczelni i studentów będących przedsiębiorcami.
- (...)
4. **Centrum transferu technologii** tworzy się w celu sprzedaży lub nieodpłatnego przekazywania wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki.”

Czym jest przedsiębiorczość akademicka ?

- Brak jednoznacznej definicji - pojęcie to jest nieco inaczej rozumiane w krajach anglosaskich, a nieco inaczej w Polsce.

Jest określania także mianem:

- = „przedsiębiorczości innowacyjnej”
- = „przedsiębiorczości technologicznej”
- = „przedsiębiorczości intelektualnej”

Przedsiębiorczość akademicka

- W szerokim ujęciu:

To różnego rodzaju działania uczelni wyższych, jej pracowników naukowych, doktorantów, studentów, absolwentów w celu komercjalizacji wyników ich badań naukowych, czyli w celu praktycznego wykorzystania dorobku naukowego w biznesie

Komercjalizacja wiedzy naukowej

- Uczelnie prowadzą badania naukowe i prace rozwojowe, w wyniku których powstaje nowa wiedza i innowacje
- Wyniki tych badań stanowią sprzedawalny produkt i mogą zostać skomercjalizowane (wykorzystane rynkowo)

Sposoby komercjalizacji wiedzy naukowej

- Udzielenie licencji (umowa licencyjna i/lub wdrożeniowa)
- Sprzedaż wynalazku (patentu)
- Założenie działalności gospodarczej (***spin off*** lub ***spin out***)

Przedsiębiorczość akademicka

- Jednym z przejawów PA są firmy typu *spin off*, *spin out*.

spin off, spin out

- Brak jednolitej definicji = trudności w gromadzeniu statystyk, prowadzeniu porównań międzynarodowych
- = firmy odpryskowe
- = firmy profesorskie

spin off, spin out

- Ogólnie: Innowacyjne przedsięwzięcia biznesowe podejmowane przez środowiska akademickie
- zjawisko tworzenia firm odpryskowych = proces transferu wiedzy

Firmy odpryskowe *spin off*

- ⦿ Powstałe w wyniku usamodzielnienia się pracowników jednostki macierzystej, wykorzystując jej potencjał materialny i intelektualny, bazując na wynikach prac badawczo-rozwojowych prowadzonych w jm
- ⦿ przedsięwzięcia niezależne i niezamierzone przez organizację macierzystą

Firmy odpryskowe

spin out

- ⊙ Powstałe w wyniku usamodzielnienia się pracowników jednostki macierzystej, wykorzystując jej potencjał materialny i intelektualny, bazując na wynikach prac badawczo-rozwojowych prowadzonych w jm
- ⊙ przedsięwzięcia zależne, powiązane kapitałowo lub operacyjnie z jm
(np. obsługa prawna, księgowość, w zakresie marketingu, korzystanie z kanałów dystrybucji jm...)

Istnieje również zjawisko „szarych spin-off”

- wykorzystywanie infrastruktury i własności intelektualnej uczelni, na zasadach nieuregulowanych, do celów własnej aktywności gospodarczej pracowników naukowych

Motywy zakładania firm odpryskowych

- ⊙ Chęć komercjalizacji wynalazku/nowych technologii/wyników badań
- ⊙ Brak zainteresowania jedn. macierzystej wdrożeniem wynalazku/...
- ⊙ Brak perspektyw rozwojowych, biurokracja i brak czasu na prace badawcze w jm
- ⊙ Dostrzeżenie luki rynkowej
- ⊙ Konkretna odpowiedź na rynkowe zapotrzebowanie

Skąd pomysł na biznes?

- ⊙ Własna wyobraźnia - własny pomysł
- ⊙ W wyniku prac B+R
- ⊙ Analiza rynku
 - Informacja o oczekiwaniach rynkowych
 - Informacja o zagadnieniach technicznych i technologicznych wymagających rozwiązań
- ⊙ Regionalne Strategie Innowacji, itp
- ⊙ Prasa specjalistyczna
- ⊙ Imprezy handlowe
- ⊙ Istniejące firmy
- ⊙ Skopiowanie sprawdzonego pomysłu
- ⊙ ...Wszystko może być inspiracją...

Etapy rozwoju nowego przedsiębiorstwa oraz związane z nimi działania, sposoby finansowania i punkty zwrotne

Bariery i ograniczenia przedsiębiorczości akademickiej

- ⦿ Obawy przed podejmowaniem własnej działalności gospodarczej i postrzeganie pracy etatowej jako rozwiązanie bardziej korzystne
- ⦿ Dominująca rola dydaktyki, niskie zainteresowanie uczelni rynkowymi możliwościami
- ⦿ „Ostracyzm środowiska” w społeczności akademickiej wokół kadry naukowej kontaktującej się z gospodarką

Bariery cd.

- ⊙ Relatywnie niski poziom wiedzy i kompetencji niezbędnych w prowadzeniu działalności gospodarczej
- ⊙ Brak umiejętności zarządzania biznesowego
- ⊙ Brak środków finansowych (brak zdolności kredytowej)
- ⊙ Niedostateczna informacja o przedsiębiorczości akademickiej i jej formach

Bariery cd.

- ⊙ Brak jednoznacznego rozwiązania kwestii własności intelektualnej
- ⊙ Brak wiedzy na temat prawnych uregulowań transferu wiedzy czy komercjalizacji wyników prac badawczych, prawa patentowego
- ⊙ Brak podaży technologii na uczelniach – wyniki badawcze niezmiernie rzadko mają charakter rozwiązań technologicznych nadających się do bezpośredniego wdrożenia
- ⊙ Obawa przed ryzykiem porażki rozwiązania lub technologii na rynku komercyjnym

Dlaczego mając wybór między myślą, że nam się
powiedzie i odniesiemy sukces,
wybieramy jednak myśl,
że coś nam się nie uda.....?

...polska mentalność...???

/W Polsce nawet kryzys się nie udał.../

;-)

Bariery odstrasza ją,
a zatem

sprzyjają wytrwałym

Przedsiębiorczość... ?

„(...) przedsiębiorczość to
umiejętność dostrzegania potrzeb
i doskonalenia pomysłów
oraz
gotowość do podejmowania ryzyka.”

By zrealizować swój pomysł możesz skorzystać, ze
wsparcia w ramach projektu

**„MPTW –
Mazowiecki Program Transferu Wiedzy”**

www.mptw.pl

Bibliografia, inne źródła:

- Weresa A. Marzenna (red.), „Transfer wiedzy z nauki do biznesu. Doświadczenia regionu Mazowsze.”, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2007.
- Herman A., Poznańska K. (red.), „Przedsiębiorstwo wobec wyzwań globalnych. Tom 3”, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2008.
- „Ekspertyzy i analizy dotyczące zagadnień transformacji wiedzy, konkurencyjności i innowacyjności gospodarki”, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.
- „Przedsiębiorczość akademicka (rozwój firm spin off, spin out) – zapotrzebowanie na szkolenia służące jej rozwojowi. Raport z badań.”, PARP, Warszawa 2009.
- „Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć”, PARP, Warszawa 2008.
- „Technostarterzy, dlaczego i jak?”, PARP, Warszawa 2005.
- Ustawa z 27 lipca 2005 roku „Prawo o szkolnictwie wyższym”, Dz.U. 2005, nr 116, poz. 1365
- Sobotka M. „Praktyczne aspekty zakładania spółek spin off, spin out”, prezentacja w ramach projektu PO KL, Suwałki.
- Guliński J., „Przedsiębiorczość akademicka w Polsce. Specyfika i uwarunkowania rozwoju”, prezentacja w Opolu, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, marzec 2009.
- www.polskaprzedsiebiorcza.pl
- www.spin-off.utp.edu.pl
- www.ue.pte.pl

POWODZENIA

Katarzyna Szymańska